

Styrelsen for Grøn
Arealomlægning og Vandmiljø

Rambøll
Olof Palmes Allé 22
8200 Aarhus N
Att. Lars Schindhelm

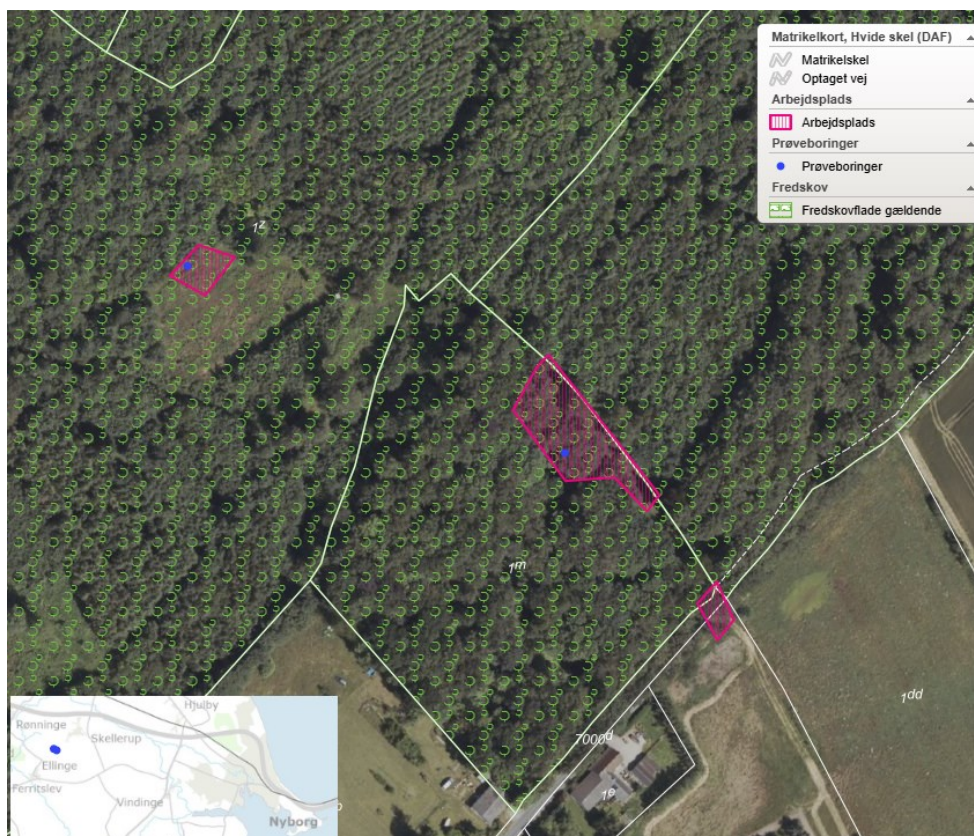
FREDSKOV
J.nr. 2024 - 10310
Ref. WIHEL
Den 8. august 2025

Send digitalt til las@ramboll.dk

Dispensation efter skovloven til prøveboringer på matr.nr. 1m og 1z Hindemæ Hgd., Skellerup i Nyborg Kommune

Afgørelse

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø giver hermed dispensation efter skovloven til etablering af prøveboringer på matr.nr. 1m og 1z Hindemæ Hgd., Skellerup, som ligger i Nyborg Kommune. Projektet vedrører højst 0,1 ha fredskovspligtigt areal. Projektets placering og omfang fremgår af nedenstående kort.

Placering af de ansøgte boringer (blå), forventede arbejdsarealer (pink) inden for fredskov (grønt mønster). Dele af arbejdsarealet etableres kun, hvis prøveboringerne viser positive resultater og der efterfølgende skal etableres el- og råvandsledninger. Matrikelskel er vist med hvide linjer. Ortofoto sommer 2024.

1. Projektet skal gennemføres som ansøgt den 7. februar 2024 med opdaterede oplysninger sendt den 29. juli 2025.
2. Såfremt grundvandet sænkes væsentligt, eller der på anden måde opstår risiko for skade på bevoksningerne eller væsentlige naturbeskyttelsesinteresser, kan Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø trække dispensationen tilbage eller fastsætte ændrede grænser for de mængder vand, der oppumpes.
3. Hvis råvand, der oppumpes i forbindelse prøvepumpningen, ønskes udledt i fredskoven, skal der anvendes siveslanger.
4. Der skal ved anlægsarbejde tages mest muligt hensyn til fredskoven, således at der ikke ryddes skov eller beskæres træer ud over hvad der er absolut nødvendigt.
5. Hvis anvendelsen af en boring ophører, skal anlægget fjernes, og arealet skal inden for 6 måneder reetableres til skov eller natur i overensstemmelse med skovlovens §§ 8-10.

Der stilles ikke vilkår om erstatningsskov, da arealerne inddraget til boringer og midlertidige arbejdsarealer er under mindstekravet for vilkår om erstatningsskov.

Afgørelsen er truffet i medfør af § 38, jf. § 11, stk. 1, og § 39 i skovloven (lovbekendtgørelse nr. 690 af 26. maj 2023) og § 2 i bekendtgørelse om erstatningsskov og særlige regler vedrørende kystbeskyttelse på fredskovspligtige arealer mv. (nr. 60 af 21. januar 2019).

Denne afgørelse vedrører kun forholdet til skovloven. Du skal derfor være opmærksom på, om der er planlægningsbestemmelser, fredninger, servitutter eller tilladelser/dispensationer efter anden lovgivning, som kan være nødvendige for gennemførelse af det ansøgte. Du skal selv ansøge direkte hos de pågældende myndigheder, også selvom de evt. har modtaget denne afgørelse i kopi.

Dispensationen bortfalder, hvis projektet ikke er påbegyndt senest 3 år efter, at dispensationen er meddelt, jf. skovlovens § 42. Hvis der er tale om byggearbejde, skal dette således være påbegyndt inden for 3 år og foregå i sædvanligt tempo, for at afgørelsen ikke bortfalder.

Afgørelsen må ikke udnyttes, før klagefristen på 4 uger er udløbet. Hvis afgørelsen påklages, har det opsættende virkning. Det betyder, at afgørelsen i så fald ikke kan udnyttes, før klagemyndigheden eventuelt stadfæster afgørelsen.

Fortidsminder

Hvis det under arbejdet konstateres, at der er jordfaste fortidsminder, skal arbejdet straks standses, og fundet skal anmeldes til det lokale arkæologiske museum.

Dette fremgår af museumslovens § 27. Der henvises yderligere til § 25 i samme lov, der fastslår, at den, for hvis regning et jordarbejde skal udføres, før igangsætning af arbejdet kan anmode vedkommende kulturhistoriske museum om at tage stilling til, om arbejdet indebærer risiko for ødelæggelse af væsentlige fortidsminder.

Redegørelse for sagen

Den 7. februar 2024 modtog Miljøstyrelsen en ansøgning fra Rambøll, på vegne af Langeskov Vandværk a.m.b.a. og lodsejer, vedrørende etablering af en ny kildeplads på matr.nr. 1m og 1z Hindemae Hgd., Skellerup. De nødvendige øvrige godkendelser af projektet er blevet forsinket og Rambøll har den 29. juli 2025 genfremsendt ansøgningen med opdateringer af forhåndsftaler og datoer. Der anmodes med opdateringen alene om dispensation til første del af projektet. Dvs. prøveboringerne.

Det fremgår af ansøgningsmaterialet, at Langeskov Vandværk ønsker at etablere en ny kildeplads på grund af høje værdier af pesticider i deres nuværende borer og i drikkevandet. Rambøll har gennemgået eksisterende data og har peget på Hindemae Skov, som en potentiel lokalitet for en ny kildeplads. Der er indgået en frivillig aftale med ejerne af de to matrikler, om at udføre to vandværksboringer.

De to nye borer skal supplere de eksisterende borer tilhørende Langeskov Vandværk, og værkets samlede indvindingstilladelsen på 450.000 m³/år ændres ikke, som følge af etablering af de nye borer. Det forventes, at der kan indvindes 200.000 m³/år fra den nye kildeplads. Den endelige mængde justeres på baggrund borerne/kalkmagasinets ydelse, således at det sikres at der sker en bæredygtig indvinding.

Borerne forventes etableret til en dybde af ca. 60 m, og forventes udført med lufthæve-metoden. Ved etableringen af boreren undersøges magasinets vandkvalitet, hhv. vandtype, nitrat, pesticider og indholdet af klorid. Alt boreudstyr vil blive opbevaret på jernplader, og boremudder vil blive opbevaret i containere og bortskaffet til deponi. Der fældes ingen store gamle træer i forbindelse med anlægsarbejdet.

Efter etablering af borerne udføres en prøvepumpning, for at undersøge magasinets kvalitet og kvantitet, og hvorvidt der sker en påvirkning af det terrænnære vandspejl, herunder også ved nærliggende eng- og moseareal. Observeres der en påvirkning af det terrænnære vandspejl, revideres eller stoppes forsøget.

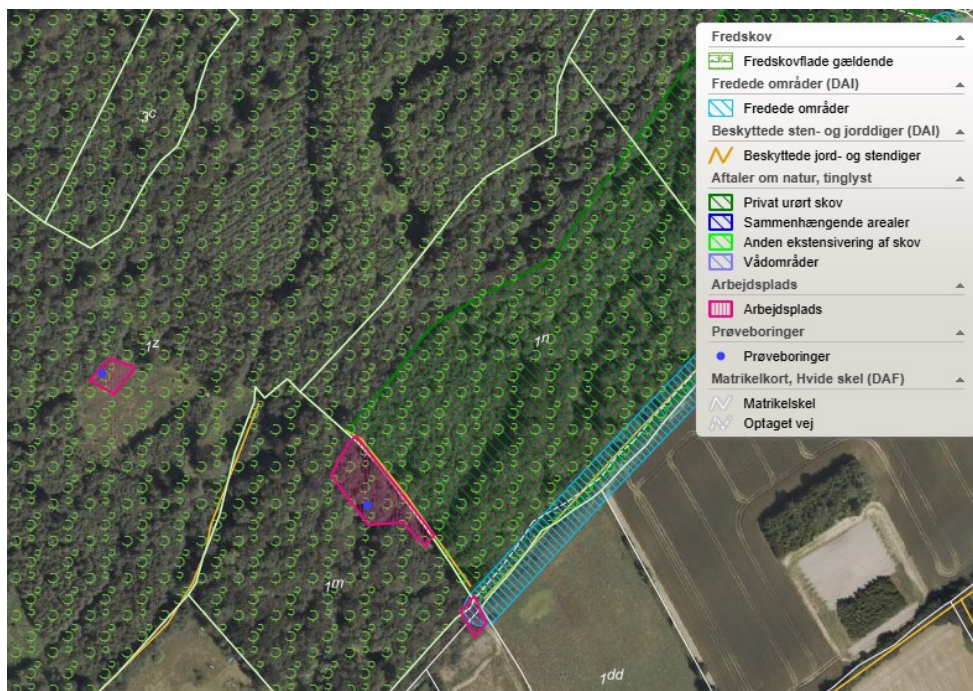
Det fremgår af ansøgningsmaterialet, at der hos Nyborg Kommune er søgt en midlertidig indvindingstilladelse på ca. 12.000 m³ vand i forbindelse med undersøgelserne.

Nyborg Kommune har den 11. juli 2025 truffet afgørelse om, at prøveboringerne ikke er omfattet af miljøvurderingspligt. Kommunen har vurderet at etableringen af de 2 undersøgelsesboringer ikke vil påvirke miljøet væsentligt. Det vurderes, at der alene vil ske en midlertidig grundvandssænkning ved prøveboringen samt at der sandsynligvis ikke er hydraulisk kontakt mellem grundvandsmagasinet og terræn pga. lerdæklag.

Denne dispensation omfatter alene etablering af prøveboringer og prøvepumpning. Ønskes borerne efterfølgende anvendt til en varig

vandindvinding/kildeplads med tilhørende ledningsanlæg skal der søges dispensation *eller* godkendelse til dette efter skovloven.

Styrelsen gør opmærksom på at der i området er en fredning af et stendige, en tinglyst aftale om urørt skov samt et beskyttet sten- og jorddige. Prøveboringerne, herunder arbejdsarealer, ventes ikke at berøre de beskyttede elementer eller aftaleareal. I modsat fald skal ansøger indhente de nødvendige tilladelser inden arbejdet sættes i gang.

Ortofoto sommer 2024. Boringerne er vist med blå prikker. Det fredede stendige er vist med blå skraver, urørt skov er vist med grøn skraver, beskyttet sten- og jorddige er vist med gul linje.

Bilag IV-arter

Bilag IV-arter¹ er strengt beskyttede dyre- og plantearter. Det følger af § 10, stk. 1 i habitatbekendtgørelsen², at der inden vedtagelse af projekter/planer (efter §§ 7 og 8), skal foretages en vurdering af, om det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a), eller ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b), i alle livsstadier. Vurderingen skal fremgå af afgørelsen, jf. habitatbekendtgørelsens § 10, stk. 2.

Boringerne etableres i lysninger i skoven nær en skovvej. Den vestlige boring placeres i en yngre lysning, der ryddes for opvækst af sitkagran.

¹ Bilag IV-arter er dyre- og plantearter opført på bilag IV til Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (habitatdirektivet).

² Bekendtgørelse nr. 1098 af 21. august 2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter

Ifølge Arter er der ikke registreret arter, der fremgår af EU-habitatdirektivets bilag IV, i eller i nærheden af området.

Projektet er dog beliggende inden for det naturlige udbredelsesområde for følgende arter: Stor vandsalamander, strandtudse, grøn mosaikguldsmed, odder samt flere arter af flagermus.

Det er Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurdering, at det ansøgte ikke vil kunne medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV. Det er Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurdering, at projektet ikke beskadiger yngle- eller rasteområde for bilag IV-arter og at den økologiske funktionalitet opretholdes på mindst samme niveau som hidtil. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø lægger vægt på, at der er tale om et meget beskedent og tørt areal, et kortvarigt projekt og at der ikke fældes større ældre løvtræer.

Uddybende vurdering

Stor vandsalamander yngler i solbeskinnede vandhuller uden fisk. Levested og rasteområde på land er skovområder eller levende hegn med gode skjulesteder (grene, sten o.lign.) og dødt ved under naturligt henfald få hundrede meter fra ynglevandhullet. Grundet en afstand på 300-400m til nærmeste potentielle ynglevandhuller og at projektet ikke ventes at medføre sænkning af det terrænnære grundvand vurderer styrelsen at projektet ikke vil påvirke yngle- og rasteområder for arten.

Strandtudsens typiske raste- og yngleområder er langs den jyske vestkyst, indre danske kyststrækninger, fjorde og klippepytter ved Bornholms kyststrækning. Indenlands findes den i lavvandede, lysåbne partier i råstofgrave og tidvise søer.

Grøn mosaikguldsmed lever i soleksponerede vådområder, som søer, moser og sumpe med stillestående eller langsomt flydende vand. Ynglestederne er lavvandede søer og moser, hvor hunnerne lægger æggene på krebsklo. Voksne individer raster i nærheden af vandet, ofte på siv og tagrør, og kan også findes i skovbryn og åbne områder tæt på levestederne.

Odder er knyttet til ferske og salte vande, som små og store søer og vandløb, kanaler og kunstige søer, moser samt fjorde, nor og lignende ikkeeksponerede kyststrækninger. Områder med gode skjulemuligheder, tæt på store, stabile føderessourcer og lav forstyrrelsesgrad, er væsentlige parametre for placeringen af yngleområder. Odderen er altovervejende nataktiv i Danmark.

Projektarealet er beliggende på tør skovbund og vurderes ikke at være et velegnet leveområde for strandtudse, grøn mosaikguldsmed og odder og projektet påvirker således ikke arternes yngle- og rasteområder.

Flagermus raster forskellige steder i den aktive sommerperiode og i dvaleperioden om vinteren. Flagermusenes vinterkvarter kan være i hule træer, bygninger, kalkgruber, kældre, kasematter, bunkere o. lign., hvor der primært er frostfrit. I den aktive sommerperiode raster flagermusene i forskellige dagopholdssteder i

hulheder, sprækker, spættehuller mv. i træer, i forskellige slags bygninger og i sprækker under broer. I yngleperioden om sommeren er flagermushunnerne samlet i ynglekolonier på dagopholdsstederne. Flagermus er sårbare over for tab af yngle- og rasteområder ved fældning af træer med hulheder mm, nedlæggelse af ledelinjer, nedrivning af bygninger og varig støj/forstyrrelser/lyskilder. Da der er tale om et kortvarigt projekt, hvor der ikke fældes større ældre løvtræer, vurderer styrelsen at projektet ikke påvirker potentielle yngle- eller rasteområde for flagermus.

Natura 2000-område

Området er ikke udpeget til et Natura 2000-område, jf. habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivet. Nærmeste internationale beskyttelsesområde er Natura 2000-område nr. 113, ”Urup Dam, Brabæk Mose, Birkende Mose og Illemose”, der ligger ca. 6 km fra projektet.

Grundet projektets midlertidige karakter og afstanden, er det Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurdering, at projektet ikke vil medføre en væsentlig påvirkning på Natura 2000-området.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø vurderer derfor ikke, at dispensation fra fredskovsplikten indebærer en forringelse af naturtyper eller levesteder for arter eller at det medfører betydelig forstyrrelse af arter, som området er udpeget for.

Artsfredningsbekendtgørelsen m.m.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø gør opmærksom på, at der er flere regler vedrørende fredede arter, der gælder for alle, herunder for dig. Reglerne fremgår bl.a. af jagt- og vildtforvaltningsloven, naturbeskyttelsesloven og artsfredningsbekendtgørelsen. Der følger en række forbud af reglerne, herunder at fredede dyr ikke må indsamles eller slås ihjel. Ligeledes må deres levesteder ikke ødelægges eller beskadiges og fredede planter må ikke beskadiges eller fjernes fra deres voksested. Det fremgår også, at blandt andet hule træer og træer med spættehuller er beskyttede, og der er fastsat regler for, hvornår disse og visse andre redetræer må fældes. Uanset om fældningen skal ske inden for den tilladte periode, skal det undersøges, om det enkelte træ udgør et yngle- eller rasteområde for bilag IV arter og/eller om det enkelte træ f.eks. indeholder fuglereder. Hvis der er forekomst af fredede arter, f.eks. fugle eller flagermus i træer, som ønskes fældet, eller i bygninger, som ønskes nedrevet, eller hvis der er andre fredede arter, som berøres af projektet, skal der søges dispensation forud for fældning eller nedrivning.

Ansøgningsskema kan findes på Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø hjemmeside: <https://sgavmst.dk/arter/artsforvaltning/beskyttede-arter>

Begrundelse for afgørelsen

Efter skovlovens § 11, stk. 1, må der på fredskovspligtige arealer ikke opføres bygninger, etableres anlæg eller gennemføres terrænændringer, som ikke er nødvendige for skovdriften, eller anbringes affald. Efter § 38 kan der gives dispensation hertil, når særlige grunde taler for det.

Praksis for dispensation er meget restriktiv. I praksis gives kun dispensation, hvis der ikke kan findes en placering uden for fredskov, og hvis hensynet til overordnede samfundsmæssige formål vejer tungere end hensynet til at bevare arealet som fredskov.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø har en mere lempelig praksis ved anlæg af drikkevandsboringer, herunder nødvendige prøveboringer, på fredskovspligtige arealer, hvor disse ikke kommer i væsentlig konflikt med de i skovloven øvrige fastsatte hensyn. Praksis er, at drikkevandsindvinding i fredskov normalt kan tillades, hvis det etableres som små beskedne anlæg, som ikke har negative effekter på skov og natur som følge af en sænkning af vandstanden i området.

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø finder, at nødvendige forundersøgelser og indvinding af rent og pesticidfrit drikkevand tjener det overordnede samfundsmæssige formål at sikre drikkevandsressourcen. Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø lægger vægt på, at de synlige installationer er begrænset til små beskedne anlæg, der fjernes igen, hvis prøveboringerne ikke viser et tilfredsstillende resultat. Herudover finder styrelsen, at der ved ansøgningen er redegjort tilstrækkeligt for, at mængden af vand, der oppumpes, ikke vil påvirke den omkringliggende skov og natur negativt.

På den baggrund giver Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø dispensation til det ansøgte på de ovennævnte vilkår.

Klagevejledning mv. jf. § 60 og §§ 62 – 64 i skovloven

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Klagefristen er 4 uger fra, at afgørelsen er givet af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø.

Følgende er klageberettigede:

- Adressaten for afgørelsen.
- Enhver, som i øvrigt har en individuel væsentlig interesse i sagen.
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker.
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø.
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.

En klage skal sendes via Klageportalen, som du kan tilgå via forsiden af Nævnenes Hus: <https://naevneneshus.dk/>. Man logger på med MitID, hvorefter man anvender selvbetjeningsløsningen. Klagen vil indledende blive behandlet af Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø på Klageportalen. Ved indgivelse af klage, skal der betales et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet afviser klager, der kommer uden om Klageportalen, hvis der forinden ikke er ansøgt om og bevilliget ”fritagelse for brug af Klageportalen”. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø. Styrelsen videresender herefter anmodning til nævnet, som herefter træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Hvis du vil indbringe afgørelsen for domstolene, skal sagen anlægges inden 6 måneder fra meddelelsen af afgørelsen.

Du er velkommen til at ringe til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, hvis du har spørgsmål til afgørelsen.

Med venlig hilsen

Winnie Heltborg
+45 93 59 69 56
wihel@sgav.dk

Øvrige henvendelser vedr. fredskov:
fredskov@sgav.dk
+45 21 76 54 60 (hverdage kl. 9-15)

Kopi til:

- Mathilde Hauge Lerche, Sankt Knuds Vej 24, 1. 1903 Frederiksberg C
- Jakob Rahr Winther, Sankt Knudsvej 24, 1. 1903 Frederiksberg C
- Rambøll, Hanna Milo Self, hms@ramboll.dk
- Østfyns Museer: CVR 18101513
- Botanisk forening: CVR 20538228
- Danmarks Naturfredningsforening: CVR 60804214
- Danmarks Naturfredningsforening Nyborg: nyborg@dn.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, centralt: CVR 54752415
- Dansk Ornitologisk Forening, lokalt: nyborg@dof.dk
- Friluftsrådet: CVR 56230718
- Lepidopterologisk Forening: CVR 35261141
- Nyborg Kommune: CVR 29189722

Miljøstyrelsen er bemyndiget til at træffe afgørelse i henhold til skovloven på Miljøministeriets vegne, jf. § 27 i bekendtgørelse om delegation af opgaver og beføjelser til Miljøstyrelsen (nr. 1514 af 25. juni 2021). Det følger af Kgl. Resolution af 29. august 2024, at der fra Miljøministeriet overføres sager vedrørende skove til Ministerium for Grøn Trepert. Under ministeriet er Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø.